



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Zakres merytoryczny PD na 2011 r. wskazujący priorytetowe w ramach danego priorytetu PO KL kierunki wsparcia¹

Priorytet	Cel udzielanego wsparcia wraz z uzasadnieniem (określony na podstawie dostępnych diagnoz, badań itp.)	Sposób realizacji (poprzez kryteria wyboru projektów)
IX	IZ - Rozpoczęcie (w województwach, które nie rozpoczęły tego przedsięwzięcia w 2010 r.) lub kontynuacja projektów indywidualizacji nauczania w klasach I-III szkół podstawowych (9.1.2).	Projekt będzie realizowany w trybie systemowym Do Planu działania dla IX Priorytetu PO KL w województwie mazowieckim zostanie wprowadzony projekt systemowy pn. „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowywania uczniów klas I-III szkoły podstawowej w kontekście wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego” (Poddziałanie 9.1.2)
IX	IZ - Zapewnienie komplementarności projektów w Priorytecie IX z inwestycjami współfinansowanymi z innych niż EFS środków wspólnotowych. W celu zapewnienie komplementarności międzyprogramowej/ międzyfunduszowej (EFS-EFRR) oraz kompleksowego rozwiązywania problemów na danym obszarze właściwym/odpowiednim jest uzupełnianie wsparcia, jakie wynika z realizacji „twardych” projektów i proj. „miękkich”. Rekomendacja wynika z potrzeby zwrócenia uwagi beneficjentów na spójność/łączność między realizacją projektów z obszaru kapitału ludzkiego a projektami inwestycyjnymi. Tak realizowane wsparcie ma charakter kompleksowy i stanowi wzajemnie uzupełniające się wsparcie. Kryterium strategiczne wspierające komplementarność projektu z Priorytetu IX z projektami inwestycyjnymi finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS będzie stanowić mechanizm wspierający komplementarność działań i przedsięwzięć finansowanych w ramach różnych funduszy strukturalnych, co wpłynie na efektywność interwencji funduszy strukturalnych.	Wzorem poprzednich Planów działania także w PD 2011 r. w woj. mazowieckim wprowadzone zostanie kryterium strategiczne w brzmieniu „Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi, realizowanymi, bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł innych niż EFS. Jako planowane należy traktować inwestycje, w przypadku których na dzień składania wniosku o dofinansowanie beneficjent dysponuje oficjalnym stanowiskiem instytucji przyznającej dofinansowanie, o którym mowa w kryterium o zakwalifikowaniu inwestycji do otrzymania dofinansowania.” Waga 5/10 pkt., dot. Poddziałania 9.1.1; 9.1.2; Działanie 9.2. <i>Propozycje:</i> – Poddz. 9.1.1 Kryterium strategiczne dla projektów typu 1 i 2, które uzyskały dofinansowanie/ zostały zatwierdzone do realizacji/ zatwierdzony w ramach działania 7.2 RPO WM. - Kryterium strategiczne dla projektów typu 2 zakładających zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w edukacji przedszkolnej, które realizowały /realizują projekt dofinansowany w ramach działania 7.2 RPO

		WM (których projekt został zatwierdzony do realizacji w ramach działania 7.2 RPO WM) polegający na modernizowaniu, dostosowaniu obiektów do potrzeb niepełnosprawnych. - Poddz. 9.1.2 Kryterium strategiczne dla projektów, które uzyskały dofinansowanie/ zostały zatwierdzone do realizacji w ramach działania 7.2 RPO WM. - Dz. 9.2 Kryterium strategiczne dla projektów, które uzyskały dofinansowanie/ zostały zatwierdzone do realizacji w ramach działania 7.2 RPO WM.
	IZ - Zapewnienie wykorzystania sprzętu techno-dydaktycznego oraz ICT zakupionego ze środków EFS w latach 2004-2006 w projektach realizowanych w obecnej perspektywie finansowej. Rekomendacja kryterium wynika z konieczności zapewnienia wykorzystania sprzętu i innych zakupów (na rzecz/dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), który został zakupiony w latach 2004 – 2006 w ramach SPO Rozwój Zasobów Ludzkich oraz w obecnej perspektywie finansowej, tj. w latach 2007-2010, którego przeznaczeniem jest ułatwianie dostępu do edukacji uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi np. uczniom niepełnosprawnym. Wykorzystanie zakupów (w tym sprzętu ICT) dokonanych w poprzedniej perspektywie programowania, jak też w latach 2007-2010 ma na celu kontynuację wykorzystania zakupionego sprzętu, jednocześnie zmobilizuje wnioskodawców do dokonywania ewentualnych zakupów, ze środków projektu, w uzasadniony i przemyślany sposób. Ponadto, celowość zakupów w ramach projektu będzie weryfikowana z powyższym zapisem i pozwoli ocenić ich zasadność w odniesieniu do potrzeb projektu i realizowanych w jego ramach zadań.	W woj. mazowieckim w Planie Działania dla IX Priorytetu na 2010 r. zapisano kryterium strategiczne w brzmieniu „Projekt zakłada wykorzystanie sprzętu ICT zakupionego ze środków EFS w latach 2004 – 2006.” Modyfikując propozycję IZ proponujemy kryterium w brzmieniu „Projekt zakłada wykorzystanie sprzętu techno-dydaktycznego oraz ICT zakupionego ze środków EFS w latach 2004-2006 <u>oraz 2007 – 2010</u> w projektach realizowanych w obecnej perspektywie finansowej.” Waga 5/7 pkt., Poddz. 9.1.2, Działanie 9.2, 9.3
	IZ - Zapewnienie wykorzystania w projektach zwalidowanych rezultatów PIW EQUAL. IP w woj. mazowieckim nie dostrzega celowości/zasadności we	

	wprowadzaniu do PD dla IX Priorytetu takiego kryterium. Uzasadnienie zostało przedstawione w piśmie przewodnim.	
	IZ - Rozpoczęcie w 2011 r. działań związanych z realizacją celów określonych w strategii Europa 2020, dotyczących m.in. kształcenia w zawodach związanych z zieloną gospodarką (w szczególności 9.2 i 9.3). Zdaniem IP w woj. mazowieckim odniesienie zapisów Strategii Europa 2020 w sposób bezpośredni do Planu działania dla Priorytetu IX na 2011r. nie jest możliwe m.in. ze względu na zakres/rodzaj założeń sformułowanych w Strategii. Należy zauważyć, że „zielona gospodarka”, to kategoria, do której nawiązać można np. w przypadku działalności gospodarczej. Ponadto, na obecnym etapie nie zawarto wskazówek interpretacyjnych – w jaki sposób należy wskazać/sklasyfikować zawody związane z „zieloną gospodarką”, tak aby powiązać je z Działaniem 9.2 i 9.3 PO KL Jednocześnie należy zauważyć, że ogólnie sformułowane założenia w Strategii Europa 2020 nawiązują do charakteru/specyfiki Działań realizowanych w ramach IX Priorytetu, np. Poddziałanie 9.1.2, Działanie 9.2 i 9.3, które są kierowane (odpowiednio) do uczniów szkół ogólnokształcących, zawodowych oraz do osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem/podwyższeniem kwalifikacji. Zakres ww. Poddziałania/Działań w sposób pośredni jest powiązany z zapisem w Strategii - (s.12) <i>„cel związany z edukacją, dotyczący problemu osób przedwcześnie kończących naukę szkolną, obejmuje ograniczenie wskaźnika przerywania nauki do 10% w porównaniu z obecnym poziomem 15% oraz zwiększenie do 2020 r.(...)”</i> Ponadto, wskazany w <i>Strategi...</i> projekt przewodni „Młodzież w drodze” - projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy można odnieść do założeń Poddziałania 9.1.2 i Działania 9.2 PO KL. Jednocześnie na s.15 Strategii zawarto zapis, który w znaczący sposób odnosi się do założeń systemowych, właściwych do realizacji na poziomie/szczeblu centralnym - „Na poziomie krajowym państwa członkowskie będą musiały: – zapewnić odpowiedni poziom inwestycji w systemy kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach (od przedszkolnego do	

wyższego);

- poprawić rezultaty procesu kształcenia, stosując zintegrowane podejście w każdym segmencie systemu (kształcenie przedszkolne, podstawowe, średnie, zawodowe i wyższe), uwzględniając kluczowe kompetencje i dążąc do ograniczenia liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną;
- zwiększyć otwartość i znaczenie systemów kształcenia poprzez utworzenie krajowej struktury kwalifikacji i lepsze łączenie rezultatów procesu kształcenia z potrzebami rynku pracy;
- ułatwić młodzieży wchodzenie na rynek pracy poprzez zintegrowane działania obejmujące m.in. udzielanie informacji, doradztwa, staże.

Podobnie sformułowane zostały zapisy na s. 21, gdzie wskazano, że należy „zainicjować opracowanie strategicznych ram prawnych dotyczących współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia z udziałem wszystkich zainteresowanych podmiotów. Wynikiem tych działań powinno być przede wszystkim wdrożenie zasad uczenia się przez całe życie (wspólnie z państwami członkowskimi, partnerami społecznymi i ekspertami), między innymi poprzez elastyczne ścieżki edukacyjne w różnych sektorach i na różnych poziomach kształcenia i szkolenia oraz zwiększanie atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego. Należy skontaktować się z partnerami społecznymi działającymi na poziomie europejskim, aby opracowali oni własną inicjatywę w tym obszarze;

- zapewnić zdobywanie i uznawanie kompetencji koniecznych do kontynuowania nauki i na rynku pracy w toku kształcenia ogólnego, zawodowego, wyższego i kształcenia dorosłych, a także opracować wspólny język i narzędzie operacyjne do celów kształcenia/szkolenia i pracy: europejskie zasady ramowe dotyczące umiejętności, kompetencji i zawodów (ESCO).”

Podsumowaniem założeń Strategii (w obszarze szeroko rozumianego rozwoju społeczeństwa) jest zapis odwołujący się do założeń sformułowanych ogólnie/centralnie „Bardzo ważnym elementem strategii Europa 2020 będzie nadal kwestia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, tak aby wykorzystać całą energię i potencjał i skierować je na realizację priorytetów strategii. Polityka spójności i jej fundusze strukturalne są ważne same w sobie, ale oprócz tego są to również istotne mechanizmy umożliwiające osiągnięcie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu w państwach członkowskich i na poziomie regionalnym.”(s.24)

	IZ - Zapewnienie odpowiedniego wsparcia szkołom, do których uczęszczają uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w szczególności 9.1.2, 9.2) Zdaniem IP wsparciem dla szkół, do których uczęszczają uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi są przede wszystkim programy i przedsięwzięcia realizowane w ramach projektów (z Poddziałania 9.1.2 i Działania 9.2). Zatem, w opinii IP, wsparcie dla szkoły stanowić będzie zwiększenie udziału w projektach uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Tym bardziej, że powyższe jest rezultatem zmian dotyczących wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego, regulowanych rozporządzeniem w sprawie podstawy programowej. Jak informują kuratoria i MEN (w oparciu o System Informacji Oświatowej) znaczącą grupę stanowią dzieci i uczniowie potrzebujący pomocy, w tym zwłaszcza psychologiczno-pedagogicznej ze względu na ich zróżnicowane problemy. Zatem, objęcie wsparciem w ramach projektu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi pozwoli na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci wymagających wsparcia z pozostałymi rówieśnikami; ponadto, wsparcie kierowane do tej grupy dzieci w sytuacji, gdy są również odbiorcami pomocy psychologa/pedagoga podnosi (wzajemną) skuteczność/efektywność tych pozytywnych działań, przeciwdziałając marginalizacji/stygmatyzacji tych dzieci w środowisku. MEN, „Jak organizować edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi?”, Przewodnik, Warszawa 2010.	Przykładem lat ubiegłych także w PD 2011 r. zostanie wprowadzone kryterium strategiczne służące zapewnieniu wsparcia szkołom, do których uczęszczają uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, tj. „Projekt uwzględnia potrzeby placówek kształcenia specjalnego”, jednakże w PD 2011 ww. kryterium zostanie zawarte w karcie dla Poddziałania 9.1.2 i Działania 9.2, w brzmieniu „Projekt uwzględnia potrzeby placówek kształcenia specjalnego/placówek, do których uczęszczają uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.” Waga 7 pkt.
	IZ - Działania związane z objęciem edukacją przedszkolną dzieci w wieku 3-5 lat, które dotychczas nie były nią objęte (9.1.1) Mając na uwadze ww. wskaźniki oraz statystyki mazowieckiego kuratorium oświaty - w wychowaniu przedszkolnym w woj. mazowieckim do przedszkoli uczęszcza 65,7% wszystkich dzieci w wieku 3-5 lat, przy czym w miastach 81,6% (z grupy 3-5 lat), zaś na wsiach 37,2%. IP uznaje za odpowiednie wprowadzenie przedstawionych kryteriów jako kryteriów strategicznych. Ponadto, jak wynika z informacji EURYDICE (sieć informacji o	W PD 2010 zawarto dwa kryteria strategiczne służące upowszechnieniu edukacji przedszkolnej. Tj. „Projekt jest realizowany na obszarach o wskaźniku upowszechnienia edukacji przedszkolnej poniżej wartości średniej dla województwa mazowieckiego.” (waga 15 pkt.). W PD 2011 rozważana jest zmiana wagi punktowej na 12 pkt. oraz „Projekt zakłada objęcie wychowaniem przedszkolnym co najmniej 30% dzieci nie uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym z obszaru objętego projektem.” (waga 10 pkt.).

	edukacji w Europie) Komisja Europejska zasugerowała nowy cel dla Europy/UE, tj. osiągnięcie współczynnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego dla 4-latków na poziomie 90% do roku 2020. Z raportu Eurydice wynika, że w 2006 roku średnio 87% europejskich 4-latków korzystało z różnych form wychowania przedszkolnego*. Jednocześnie jak podaje MEN w Polsce wychowaniem przedszkolnym objętych jest 53% 4-latków. Jednakże mając na uwadze konieczność objęcia edukacją przedszkolną jak największej grupy dzieci w wieku 3-5 lat i wzrost wskaźnika udziału tej grupy w wychowaniu przedszkolnym względem średniej w UE za najistotniejsze uznaje się kierowanie wsparcia do całej grupy, nie zaś przede wszystkim do 4-latków. <i>*za Informacje prasowe Sieci Eurydice, Edukacja przedszkolna i opieka nad dzieckiem w Europie: zmniejszanie nierówności społecznych i kulturowych.</i>	Zdaniem IP, także w PD 2011 wprowadzenie powyższych kryteriów jest zasadne. Ponadto, mając na uwadze dane statystyczne (źródło Mazowieckie Kuratorium Oświaty w Warszawie), obrazujące poziom uczestnictwa dzieci w wieku 3 – 5 lat w wychowaniu przedszkolnym w woj. mazowieckim, tj. do przedszkoli uczęszcza 65,7% wszystkich dzieci w wieku 3-5 lat, przy czym w miastach 81,6% z grupy 3-5 lat, zaś na wsiach 37,2% IP rozważa w ramach Poddziałania 9.1.1 wyodrębnienie konkursu na tworzenie przedszkoli na obszarach wiejskich, aby intensywniejsze wsparcie skierować właśnie na obszary wiejskie, a tym samym objąć edukacją przedszkolną liczniejszą grupę dzieci z tych obszarów.
	IZ - Zwiększenie udziału dzieci (9.1.1), uczniów (9.1.2, 9.1.3 i 9.2) oraz osób dorosłych (9.3. i 9.4) niepełnosprawnych w realizowanych projektach Wprowadzenie przedmiotowego kryterium ma na celu dostosowanie edukacji przedszkolnej do potrzeb dzieci/uczników niepełnosprawnych oraz integrację społeczną dzieci/uczników o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach.(9.1.1, 9.1.2) Wprowadzenie kryterium służącego zwiększeniu udziału osób niepełnosprawnych w projektach z Dz. 9.3 wynika z konieczności zwiększenia aktywności zawodowej min. osób niepełnosprawnych poprzez zmianę/nabycie, czy potwierdzenie kwalifikacji.	Kryterium strategiczne; Poddz. 9.1.1 „Projekt zakłada objęcie wsparciem i uwzględnia potrzeby dzieci niepełnosprawnych”. Waga punktowa 6 pkt. w Poddz. 9.1.2 „Projekt zakłada objęcie wsparciem i uwzględnia potrzeby uczniów niepełnosprawnych”, Waga punktowa 5/6 pkt. Podobnie jak w PD 2010, również w PD 2011 w Dz. 9.3 IP proponuje kryterium strategiczne w brzmieniu „Projekt zakłada objęcie wsparciem osób o niskich kwalifikacjach, niepełnosprawnych, kobiet powracających na rynek pracy po urlopie macierzyńskim.” Waga punktowa 6 pkt.
	W związku z problemami z wdrażaniem Dz.9.2 IP rozważa wprowadzenie do PD na 2011 r. oprócz projektów w trybie konkursowym także projektu systemowego.	W opinii IP projekt systemowy realizowany na terenie/w obszarze wybranym ze względu na znaczenie dla województwa i sytuację w regionie będzie skutecznym sposobem na kompleksowe wsparcie

		dla przedmiotowego regionu, szkół i beneficjentów ostatecznych.
	W wyniku uwag do PD dla IX Priorytetu zgłoszonych podczas konsultacji społecznych IP postanowiła zmodyfikować kryterium: „Projekt zakłada wykorzystanie specjalistycznych stanowisk do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych zakupionych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2004-2006.” W opinii zgłaszających takie brzmienie kryterium wyklucza wykorzystanie sprzętu zakupionego w ramach POKL, czyli w nowej perspektywie programowania. Zdaniem IP uwaga jest zasadna, dlatego proponujemy rozszerzyć zapis kryterium w następujący sposób; Rekomendacja kryterium wynika z konieczności zapewnienia wykorzystania sprzętu służącego przygotowaniu i przeprowadzaniu egzaminów zawodowych, który został zakupiony w latach 2004 – 2006 ze środków SPO Rozwój Zasobów Ludzkich, a także sprzętu zakupionego w obecnej perspektywie finansowej, którego przeznaczeniem jest podwyższanie jakości kształcenia zawodowego.	Proponowane kryterium strategiczne „Projekt zakłada wykorzystanie specjalistycznych stanowisk do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych zakupionych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2004-2006, oraz w obecnej perspektywie finansowej. Działanie 9.2, 9.3. Waga punktowa 5 pkt.
	Podczas konsultacji społecznych rozważano kwestię doprecyzowania zapisów kryterium strategicznego w Dz. 9.5 dot. doświadczenia projektodawcy we współpracy z LGD. Doprecyzowanie kryterium poprzez wskazanie konkretnych zapisów w Strategii LGD pozwoli zweryfikować, czy rzeczywiście taka współpraca miała miejsce.	W związku z powyższym proponujemy zapis „Projektodawca lub jego partnerzy w projekcie są podmiotami posiadającymi doświadczenie we współpracy w ramach LGD spójne ze strategią LGD lub partnerstw na rzecz rozwoju.” Waga punktowa 5/7 pkt.
	Propozycją wprowadzenia jako kryterium strategicznego rozważaną przez IP jest uwaga zgłoszona podczas społecznych konsultacji PD aby wprowadzić premię punktową dla Projektów realizowanych przez podmioty, które w ostatnich 2 latach przejęły od JST szkoły przeznaczone do likwidacji (co powinno być weryfikowane np. przedłożeniem uchwały j.s.t o likwidacji placówki/innym równorzędnym dokumentem). Propozycja zasługuje na uwagę, gdyż placówki takie zazwyczaj funkcjonują na obszarach peryferyjnych, wiejskich, zaś ich funkcjonowanie (mimo planów/założeń likwidacyjnych) dowodzi zaangażowania/aktywności lokalnej społeczności i społecznej potrzeby funkcjonowania placówki.	Proponowany zapis kryterium „Projektodawca jest organem prowadzącym/placówką, która w ostatnich 2 latach przejęła i prowadzi szkołę przeznaczoną przez JST do likwidacji.” Waga punktowa 5 pkt.

	Jeden z ROEFS zgłosił propozycję premiowania w ramach Działania 9.2 placówek szkolno-wychowawczych. W opinii IP propozycja zasługuje na uwzględnienie w PD zwłaszcza, że placówki te prowadzą działalność edukacyjną ze szczególną grupą młodzieży. Jest to młodzież ze szczególnymi potrzebami wychowawczo-edukacyjnymi, do której powinno zostać skierowane wsparcie specjalistyczne.	